

Dwudziestolecie międzywojenne — sprawdzian

Przedwiośnie, Ferdynurke, poezja i grupy poetyckie, prądy epoki

opracowanie: Mateusz Będkowski · niekazmuliczyc.pl

Grupa A

Suma: 27 pkt

Czas: 45 min

14 zadań · 27 punktów · 45 minut · bez pomocy · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych licz się trafność, poprawność językowa i pisownia.

Zadanie 1. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Kto otruł Karolinę Szarłatowiczównę?

A. Hipolit Wielostawski

B. Laura Kościeniecka

C. Cezary Baryka

D. Wanda Okszyńska

Odpowiedź: D

Rozwiązanie: Wanda otręła Karolinę z zazdrości o Cezarego.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Jak nazywa się pierwsza część powieści?

A. „Nawłóć”

B. „Szkłane domy”

C. „Wiatr od wschodu”

D. „Przedwiośnie”

Odpowiedź: B

Rozwiązanie: Części: „Szkłane domy”, „Nawłóć”, „Wiatr od wschodu”.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 3. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Kto odprowadza Józia do szkoły i traktuje go jak dziecko?

A. profesor Pimko

B. Miętus

C. Syfon

D. pan Młodziak

Odpowiedź: A

Rozwiązanie: Pimko — belfer, uosobienie szkolnej formy.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Zadanie 4. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Jaki gatunek reprezentuje „Ferdynurke”?

A. powieść groteskowa (awangardowa)

B. epos rycerski

C. powieść historyczna

D. powieść realistyczna

Odpowiedź: A

Rozwiązanie: Gombrowicz deformuje świat i ośmiesza formę.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Jaki środek językowy szczególnie wyróżnia poezję Leśmiana?

- A. wulgaryzmy
- B. archaizmy biblijne
- C. neologizmy
- D. terminy naukowe

Odpowiedź: C

Rozwiązanie: Leśmian tworzył nowe słowa (np. dusiołek, bezderń, znikomek).

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi nie zgadzają się z treścią utworu.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Jakie wydarzenie rozpoczyna dwudziestolecie międzywojenne?

- A. upadek powstania styczniowego
- B. odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku
- C. rewolucja francuska
- D. wybuch II wojny światowej

Odpowiedź: B

Rozwiązanie: Epoka obejmuje lata 1918–1939.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi dotyczą innych epok.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Wpisz imię i nazwisko postaci z „Przedwiośnia”, którą opisano.

1. _____ — główny bohater, urodzony w Baku, poszukujący swojej drogi w odrodzonej Polsce
2. _____ — komunista, który namawia Cezarego do rewolucji
3. _____ — matka Cezarego, która umiera w Baku w czasie rewolucji

Odpowiedź: 1. Cezary Baryka; 2. Antoni Lulek; 3. Jadwiga Barykowa

Rozwiązanie: Postaci powieści Żeromskiego.

Punktacja:

1. 1 pkt — podpunkt 1
2. 1 pkt — podpunkt 2
3. 1 pkt — podpunkt 3

Wpisz pojęcie z „Ferdydurke”, które opisano.

1. _____ — zespół konwencji, ról i zachowań, w które wtłaczają człowieka inni ludzie
2. _____ — narzucony człowiekowi przez innych wizerunek, sposób, w jaki inni go postrzegają

Odpowiedź: 1. forma; 2. gęba

Rozwiązanie: Pojęcia z powieści Gombrowicza.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2

Wpisz autora utworu.

1. „na wsi” — _____
2. „Pocałunki” (cykl miniatur) — _____
3. „Topielec” — _____
4. „Do krytyków” — _____

Odpowiedź: 1. Józef Czechowicz; 2. Maria Pawlikowska-Jasnorzewska; 3. Bolesław Leśmian; 4. Julian Tuwim

Rozwiązanie: Poeci dwudziestolecia.

Punktacja:

1. **1 pkt** — utwór 1
2. **1 pkt** — utwór 2
3. **1 pkt** — utwór 3
4. **1 pkt** — utwór 4

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F). Zakreśl właściwą literę.

1. Futuryści bronili tradycyjnej ortografii i klasycznych form. — **P / F**
2. Julian Tuwim należał do grupy Skamander. — **P / F**
3. W „Dusiołku” Bajda zasypia w czasie wędrówki i dręczy go zmora. — **P / F**
4. Pimko to uosobienie szkolnej, belferskiej formy. — **P / F**

Odpowiedź: 1. F; 2. P; 3. P; 4. P

Rozwiązanie: Treść lektur i wiadomości o epoce.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Przeczytaj fragment. Jakie doświadczenie opisuje podmiot liryczny? Jak wpływa na wymowę wiersza jego zwięzłość?

*Gdy się miało szczęście, które się nie trafia:
czyjeś ciało i ziemię całą,
a zostanie tylko fotografia,
to — to jest bardzo mało...*

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, „Fotografia” (z cyklu „Pocątki”)

Odpowiedź: np. Utratę ukochanej osoby i wielkiej miłości, po której została tylko fotografia; zwięzłość i urwana, prosta pointa („bardzo mało”) potęgują wrażenie pustki i bólu.

Rozwiązanie: 1 pkt — pierwsze pytanie; 1 pkt — drugie pytanie.

Punktacja:

1. **1 pkt** — odpowiedź na pierwsze pytanie
2. **1 pkt** — odpowiedź na drugie pytanie

Wyjaśnij, jak Żeromski przedstawia życie w Nawłoci.

Odpowiedź: np. To świat beztroskiej szlachty: zabawy, polowania, flirty, uczt; ziemianie nie myślą o problemach kraju i o biedzie chłopów — Żeromski krytykuje ich beztroskę.

Rozwiązanie: 1 pkt — trafna interpretacja; 1 pkt — odwołanie do powieści.

Punktacja:

1. **1 pkt** — trafna interpretacja
2. **1 pkt** — odwołanie do powieści

Wyjaśnij, co Gombrowicz krytykuje w obrazie szkoły.

Odpowiedź: np. Szkołę jako miejsce sztucznej formy: nauczyciele narzucają gotowe sądy (np. każą powtarzać, że Słowacki był wielkim poetą, bez uzasadnienia), a uczniowie udają zachwyt i niedojrzałość.

Rozwiązanie: 1 pkt — trafna interpretacja; 1 pkt — odwołanie do powieści.

Punktacja:

1. **1 pkt** — trafna interpretacja
2. **1 pkt** — odwołanie do powieści

Porównaj **obraz młodego człowieka** w „Przedwiośniu” i w „Ferdydurke”. Wskaż jedno podobieństwo lub jedną różnicę i odwołaj się do obu utworów.

Odpowiedź: np. Oba utwory pokazują szkołę i dom jako miejsca narzucania gotowych wzorców: Cezary szuka własnej drogi między ideologiami, a Józio ucieka od formy, ale zawsze trafia w kolejną.

Rozwiązanie: 1 pkt — trafne porównanie; 1 pkt — odwołanie do obu utworów.

Punktacja:

1. **1 pkt** — trafne porównanie
2. **1 pkt** — odwołanie do obu utworów

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (27 pkt)

27–25 pkt: bardzo dobry · 24–21 pkt: dobry · 20–15 pkt: dostateczny · 14–11 pkt: dopuszczający · 10–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.